

Minnesanteckningar Kultur Z 4 december 2023

Digitalt, via Teams, kl.09.00-12.00

Deltagare

Ordinarie

Robert Uitto (s), Region Jämtland Härjedalen
Catarina Espmark (m), Region Jämtland Härjedalen
Gunnel Person Westin (s), Region Jämtland Härjedalen
Richard Nilsson (s), Bräcke kommun
Carl-Oscar Fransson (m), Krokoms kommun
Lars-Olof Mattson, (m) Härjedalens kommun
Sara Kjellsdotter (s), Strömsunds kommun
Eleanor Lundberg (s), Åre kommun
Eva Marcusdotter (s), Östersunds kommun

Ersättare

Leif Danielsson (m), Region Jämtland Härjedalen

Tjänstepersoner

Anna Söderbäck, Region Jämtland Härjedalen
Jimmy Eriksson, Region Jämtland Härjedalen
Kerstin Pettersson Schaletzky, Region Jämtland Härjedalen
Gunhild Åkerblom, Bergs kommun
Anna Lundström, Bräcke kommun
Jessica Strand, Härjedalens kommun
Erika Andersson Jonsson, Krokoms kommun
Louise Öhnstedt, Krokoms kommun
Lars-Eric Bergman, Strömsunds kommun
Hans-Erik Jansson, Strömsunds kommun
Lena Byström, Östersunds kommun

Föredragande

Anette Lundin Grip, enhetschef fritid och kulturskola, Åre kommun
Kicki Hallgren, verksamhetschef kulturskolan, Härjedalens kommun
Anna Örjebo Amelin, kulturskolechef, Östersunds kommun

Sammanfattning av mötet

Kultursamverkan nu och framåt: Betänkande kultursamverkansutredningen

Kulturskolans roll för alla barns rätt till kultur i Jämtland Härjedalen

Vad betyder kulturskolan i din kommun? – Gemensamma nämnare

Länets kulturskolor i samtid och framtid - Utmaningar och möjligheter

Vad kan vi tillsammans göra för att stärka och säkra utvecklingen av kulturskolorna i länet?

Mötesdatum Kultur Z 2024: 12 februari, 13 maj, 6 september och 2 december

Lästips:

Barnkonventionen, se särskilt artiklarna 8, 13, 30 och 31.

Angelägna händelser:

Folk och Kultur, 7-10 februari i Eskilstuna

Kickoff - Kulturplan och Biblioteksplan, 22 mars i Östersund

Kultur i skolan – garanti eller lotteri, 11-12 april i Mölndal. Sista anmälan: 28 mars 2024

1. Välkommen och förra sammanträdet

Robert Uitto hälsade alla välkomna och öppnade mötet.

Förra mötes minnesanteckningar föredrogs av Kerstin Pettersson Schaletzky och lades därefter till handlingarna.

2. Kultursamverkan – nu och framåt

Anna Söderbäck inledde och Kerstin Pettersson Schaletzky föredrog därefter en sammanfattning av betänkandet av Kultursamverkansutredningen. Se bilaga 1.

I anslutning diskuterades betänkandet och följande tankar framkom:

- Otydlighet kring remissperiod. Aktörer vill få möjlighet att yttra sig och komma med synpunkter.
- Betänkandet är luddigt. Man behöver förtydliga en del formuleringar och definiera vissa begrepp.
- Rimlig slutsats att kommunernas roll varit otydligt, men förslagen i betänkandet minskar inte, utan riskerar att öka administration, framför allt för mindre kommuner.
- Saknas konsekvensanalys och konsekvensbeskrivning för samverkansstöd.
- Det kan bli konkurrens mellan region och kommuner inom ett län.
- Sammanslagning av kommunala medel får olika effekter i olika kommuner. Svårt att spåra vad som lyckas och hur man lever upp till de åtaganden som kopplas till medlen.
- Det blir svårare för mindre regioner med stor geografi att profilera sig.

- Regeringen har ingen vision om att öka för kommuner och regioner i landet att få ökade stöd
- Modellen urholkas i och med nya insatsområden med samma medel.
- De små kommunerna riskerar att få allt mindre medel.

3. Kulturskolans roll för alla barns rätt till kultur i Jämtland Härjedalen

Anna Söderbäck inledde med att betona att regionen uppskattar att få vara del av och sammankalla Nätverket länets kulturskolechefer och ta del av information och värdefulla samtal och diskussioner.

Anna Lundström, Gunhild Åkerblom, och Lars-Eric Bergman, Kulturchefer i respektive kommuner, presenterade och informerades om Kulturskolans roll för alla barns rätt till kultur i Jämtland Härjedalen.

Kulturskolorna är olika, har olika förutsättningar och jobbar olika med det kommunala självstyret i botten. Man försöker hitta lokala lösningar som passar i respektive kommun. Definition av Kulturskola: Minst tre konstformer=kulturskola. Trend: mer kortkurser och helg- och lovverksamhet.

Lokala förutsättningar: Glesbygden ser olika ut men samverkan med grundskolan är avgörande för likvärdighet. Utan samverkan med grundskolan exkluderas många elever. God samverkan bidrar till att kulturskolan stöttar grundskolan i att bemöta särskilda behov hos vissa elever. Kulturskolorna i länet ligger över det nationella snittet i att nå alla elever i grundskola och är en stor viktig verksamhet som når många barn. För att nå fler som skulle må bra av kulturskolans verksamheter behövs sänkta trösklar för alla barn. Det ska vara lätt att vara med det ska vara lätt att anmäla sig, även en låg avgift kan vara ett hinder.

De statliga utvecklingsmedlen har haft stor betydelse för länets kulturskolors möjligheter att pröva nya saker. I vårt län har medlen använts med fokus på breddat deltagande och breddat utbud. Att kunna lägga till och testa något utan att behöva kapa i verksamheter som man vet fungerar. Ett dilemma är dock – när verksamhet etablerats med projektmedel och projektet tar slut – hur förvalta långsiktigt och hållbart?

Oroväckande trend: Kraftiga nedskärningar på kommunal kulturskola. Få kommuner är beredda att lägga mer pengar på kulturskolan och har ej heller beredskap att samverka över kommungränser.

Det skulle behövas en kulturskolelag för att flytta fram kulturskolans position. När man måste slåss om pengarna stryker ofta den icke lagstadgade verksamheten på foten. Det finns dock en lag som är som hand i handske, **Barnkonventionen**.

Läs mer:

- barns rätt till identitet (art. 8)
- barns rätt till yttrandefrihet (art. 13). Denna rätt innefattar frihet att oberoende av territoriella gränser söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift eller tryck, i konstnärlig form eller genom annat uttrycksmedel som barnet väljer.

- barn som tillhör en nationell minoritet eller ett urfolk har rätt att tillsammans med andra medlemmar av sin grupp ha sitt eget kulturliv, att bekänna sig till och utöva sin egen religion eller att använda sitt eget språk (art. 30)
- barns rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet (art. 31)

4. Diskussion: Vad betyder kulturskolan i din kommun? Samla ihop gemensamma nämnare och återkoppla till mötet.

I breakoutrooms samlade mötesdeltagarna följande tankar:

- Ger tillgång till alla barn, ökar likvärdigheten.
- Positiva hälsoeffekter
- Kulturskolan är elevhälsa, förebyggande för psykisk ohälsa och samarbetet med elevhälsan är extremt viktig. För flera, en anledning att man inte hoppar av skolan
- Ger barn och ungdomar möjligheten att hitta och utveckla olika uttrycksformer och fler ”språk.
- Är en viktig del av varje barns utveckling och kulturskolans möjligheter till individanpassning gör den särskilt viktig för vissa elevers utveckling
- Kulturskolan är viktig. Men i en kommun är det frågor som kan vara viktigare och att det då blir en prioriteringsfråga
- Kultur är viktigt för samhällsutvecklingen – K-skolan är viktig för återväxten i länet
- Positiva skyddseffekter.
- Barnen träffar nya kompisar, blir en del i en ny grupp och får nya vuxenkontakter.
- Sänkta trösklar viktigt.
- El Sistema ett sätt i socialt utsatta områden – Ö-sunds satsning i Torvalla fyller en viktig funktion för integration.

5. Länets kulturskolor i samtid och framtid - Utmaningar och möjligheter

Kicki Hallgren, Annette Lundin Grip och Anna Örjebo Amelin presenterade goda exempel och lyfte utmaningar framåt.

Barnkonventionen: Hur tar vi reda på vad eleverna vill? Exempelvis genom att anordna en kulturmässa följt av ett demokratiskt val. Detta har gjorts i Härjedalen. Baserar på de val eleverna gjort sökte man sedan medel från de statliga utvecklingsmedlen.

Tyck inte synd om glesbygden, det finns fördelar. Vi har förmånen att verka inom ramen för skoldagen, vi är tillgängliga och kan individanpassa vår verksamhet vilket kan göra livsavgörande skillnad för vissa elever.

Vi har möjlighet att göra skillnad!

Lyssna på bifogad intervju med elev som går i Åre kulturskola. Bilaga 2

Utmaningar: Vad gör man när man inte vet om man får medel nästa år?

Delade tjänster i en glesbygdskommun. Samverkar med de lokala krafterna vi har? Hur får vi till en stabil verksamhet?

Gymnasieelever. De flesta kommuner har endast kulturskola till åk 9. Många går sedan gymnasiet i Östersund. Inom idrott satsar man på elit under gymnasiet medan kulturskolan inte är tillgänglig för alla gymnasielever. Vi behöver en gemensam lösning för dessa elever. Det finns ett estetiskt program, men inte alla vill gå det programmet men ändå ha en möjlighet att fortsätta med sitt kulturutövande.

Diskussion: Vad kan vi tillsammans göra för att stärka och säkra utvecklingen av kulturskolorna i länet?

Från förtroendevalda till förtroendevalda:

Kommunernas självstyre gör det svårt då det inte går att bestämma länsövergripande fullt ut. Men: Arbeta partipolitiskt i det egna partiet. Diskutera vikten av kulturskolornas varande i egna partiet på olika (alla) nivåer man har möjlighet.

Var opinionsbildande

Var tydliga med nyttan (hälsoeffekter, demokrati osv)

Samlade idéer och förslag:

- Samverkan, exempelvis Dans för hälsa och möjligheten att göra liknande projekt mellan sjukvård, elevhälsa, kulturskola och ha med en följeforskare för att på riktigt kunna visa effekter.
- Alla som jobbar med barn och framför allt unga borde samverka mer. Stärk K-skolans i länet: Samarbete smartare tillsammans. Kunde man ha en gemensam pott med pengar för de som arbetar med ungdomar?
- Stärk kulturskolans nätverket som finns i dag där vi möts 3-5 ggr/år.
- Stärk kulturskolans status i kommunerna/regionen.
- Gymnasiefrågan: Viktigt att kunna hjälpa till att hålla ihop ungdomarnas intresse över till nya stadier – högstadiet och gymnasiet - ge förutsättningar för det.
- Tänka nytt – hemensamma distanskurser. Exempel – Dans på distans. Över kommungränser – t o m över landsgränser. Annat exempel – digital filmkurs.
- Kulturmässa som nu Härjedalen skulle kunna arrangeras tillsammans med närliggande kommun. Vi har inte så många kulturaktörer, så vi behöver samverka och hitta samverkan med de lokala krafter som finns.
- Införande av regional kulturskolesamordnare.
- Införande av kulturskolepeng (typ skolpengen)

6. Sammanfattning

En stund där samtliga grupper kort delgav de andra hur de resonerat i respektive grupp. Se ovan.

Kulturskolecheferna tackade för att Kultur Z avsatt tid/uppmärksamhet och uppmanade alla förtroendevalda att söka upp sina lokala tjänstepersoner för fortsatta samtal.

Rickard Nilsson berättade att man i Bräcke kommun särskilt beslutat att kulturskolan även under beredskap ska fortsätta sin verksamhet för att stärka barn och unga.

7. Möten Kultur Z 2024

Fyra möten varav två fysiska heldagar och två digitala halvdagar.

Förslag:

- 12 februari - digitalt, halvdag
- **13 maj** – heldag, Östersund, delvis gemensamt med Folkhälso Z
- 6 september – heldag, Svenstavik
- 2 december – digitalt, halvdag, eftermiddag

Mötesdatum för Kultur Z 2024 fastställdes i enlighet med förslaget.

8. Övriga frågor

Folk och Kultur

7–10 februari i Eskilstuna. Branschdagar

<https://folkochkultur.se>

Kickoff - Kulturplan och Biblioteksplan

22 mars i Östersund. Save the date!

Kultur i skolan – garanti eller lotteri

11-12 april i Mölndal. Nationell konferens för förtroendevalda och ledande tjänstepersoner.

Sista anmälningdag: 28 mars 2024

https://event.trippus.net/Home/Index/AEAKgIOu5aOSoo2MKUG7vSeY8RBvKKx29Lr2Xcf5Nk1Yck5pBJgvyQzpHmjU5GFeXPjOLs-79j8c/AEAKgION6NQoCiOsX8_btFIMfXgamvTCUQbt-u01OoKm-LcpMAjV_auGhUXFn4eCSveeO1_s4WWP/swe

9. Utcheckning

Tack Robert för fin ledning av mötet med kort varsel.

10. Avslut

Robert tackade för inspirerande dag och avslutade mötet med att önska alla en riktigt God Jul!